

خانواده سالم و شاد

www.ketab.ir

پدیدآورنده: مرتضی پیراسته

سرشناسه: پیراسته، مرتضی ۱۳۶۳	
عنوان و نام پدیدآورندگان: خانواده سالم و شاد/ پیراسته، مرتضی ۱۳۶۳	
ویراستار: عمادی سرخی، سیده ستاره	
وضعیت ویراست: اول	
مشخصات نشر: تهران: قرارگاه پدافند هوایی خاتم الانبیاء(ص)، ۱۳۹۳	
مشخصات ظاهری: ۱۳۸ صفحه	
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۹۸۰-۰۵-۶	
قیمت: ۱۰۰۰۰۰ ریال	
وضعیت فهرست‌نویسی: فیا	
عنوان اصلی:	
خانواده سالم و شاد	
موضوع: خانواده - جنبه روانشناسی	
موضوع: خانواده - اخلاقی	
موضوع: ارزش پدر و مادر	
موضوع: خانواده - بهداشت	
شناسه افزوده: عمادی سرخی، سیده ستاره	
شناسه افزوده: تهران: ارتش قرارگاه پدافند هوایی خاتم الانبیاء(ص)	
رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۶ خ ۲ - ۶۷۴۱	
رده‌بندی دیویی: ۱۵۵/۶۴۵	
شماره کتابشناسی ملی: ۵۰۵۳۷۹۰	

عنوان: خانواده سالم و شاد
پدیدآورندگان: مرتضی پیراسته
ویراستار: سیده ستاره عمادی سرخی
طراح جلد و صفحه‌آرا: توحید جودی
ناظر نشر: سید محمد رضا عمادی سرخی
مدیر برنامه‌ریزی: ابوالفضل توکلی
ناشر: قرارگاه پدافند هوایی خاتم الانبیاء(ص) آجا
چاپ و صحافی: مرکز مطالعات راهبردی ق پ ه خ(ص) آجا
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۹۸۰-۰۵-۶
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
چاپ اول: ۱۳۹۶
قیمت: ۱۰۰۰۰۰ ریال

نشانی: تهران، بزرگراه بسیج، بلوار هجرت، ستاد قرارگاه پدافند هوایی خاتم الانبیاء(ص) آجا
تلفن: ۰۲۱)۳۳۲۴۰۴۶۸)۰۲۱) دورنگار: ۰۲۱)۳۳۲۴۰۴۶۹

این کتبه حقوق این اثر به انتشارات قرارگاه پدافند هوایی خاتم الانبیاء(ص) آجا تعلق دارد»

فهرست مطالب

۳.....	مقدمه
۵.....	اهمیت خانواده
۹.....	خانواده
۱۳.....	نقش خانواده در سلامت روان کودکان و والدین
۱۷.....	ویژگی های یک خانواده خوب
۲۴.....	خانواده سالم و ناسالم
۳۵.....	شاخص های خانواده سالم
۳۸.....	پیامدهای خانواده سالم
۴۰.....	خانواده سالم در اسلام
۴۷.....	سبک زندگی
۵۰.....	خانواده غربی و خانواده اسلامی
۵۱.....	قواعد خانواده اسلامی
۵۴.....	خانواده و سبک زندگی در اسلام
۵۵.....	الگوی خانواده سالم در اسلام
۶۰.....	زندگی پیشرفته در اسلام
۶۱.....	ویژگی های خانواده پیشرفته از نگاه قرآن
۷۶.....	دیدگاه صاحب نظران غربی درباره خانواده
۷۹.....	دیدگاه صاحب نظران غربی درباره خانواده سالم
۸۲.....	خانواده ایرانی
۸۶.....	الگوی خانواده دینی
۸۸.....	آسیب شناسی خانواده
۱۰۵.....	آسیب شناسی خانواده ایرانی
۱۱۵.....	آسیب های خانواده از دیدگاه قرآن و روایات
۱۲۵.....	تأثیرات آسیب های خانواده
۱۳۰.....	منابع و مآخذ

پی‌ریزی شالوده خانواده، به مانند هر امر اندیشیده اسلامی، با تحقیق، دقت و توجه همراه است که نمی‌توان آن را باری به هر جهت برپا کرد و ساختن خانواده، یعنی دوست‌داشتنی‌ترین بنای ارجمند نزد خداوند را که مراقبت از آن نشانه دین‌داری است، نمی‌توان سطحی و ساده انگاشت. در قانون اساسی آمده است که همه مقررات مربوط به خانواده، باید در جهت پاسداری از قداست باشد و ارتباط این واحد اجتماعی، بر پایه حقوق و اخلاق اسلامی استوار شود. تبیین شفاف اسلام بر کاآمدی این سلول حیاتی جامعه، تنظیم سرپرستی سعادت‌بخش به قیومیت مرد است که مشاغل اداره زندگی را با آمیزه‌های از تعهد و کفالت بر عهده دارد و هرگونه سهل‌انگاری در آن، کوتاهی در وظیفه الهی است. حضرت رسول اکرم در این باره می‌فرماید: "خداوند از هر کسی درباره پدر دستش می‌پرسد، که آیا آن را نگه داشته یا تباه گذاشته است، تا آنجا که از مرد (هم) درباره خانواده‌اش می‌پرسد." سفارش‌های مکرر اسلام به همسران، نشانگر اهمیت موضوع خانواده و سبک زندگی زنانه می‌باشد.

در طول دو دهه اخیر مقام معظم رهبر بر بحث خانواده و لزوم حرکت به سمت الگویی ایرانی- اسلامی از آن در مقابل الگوهای منسوخ و مخدوم غربی را مطرح و آن را به عنوان یک روش مهم در تغییر مسیر حرکت اجتماعی و فرهنگی کشور متناسب با تغییرات محیطی زمان و شرایط محیطی عنوان کردند، روشی که سدی مقاوم در برابر تهاجمات خصمانه دشمنان به شمار می‌رود. اما باید دانست که خانواده سالم چیست و چه جوانب دارد؟

در تعریف علوم اجتماعی خانواده یک واحد زیستی (بیولوژیکی) است که تشکیل آن مبتنی بر پیوند زناشویی است که بر اساس آن افراد با یکدیگر خویشاوند و دارای رابطه سببی یا نسبی می‌گردند. صاحب‌نظران خانواده را یک نهاد ایستا نمی‌دانند، بلکه پویایی و انعطاف را مهم‌ترین ویژگی آن قلمداد می‌نمایند. تعریف و نگرشی که به خانواده در حال حاضر وجود دارد با نگرش‌های دهه گذشته تفاوت زیادی دارد و مطمئناً در طول سال‌های آینده نیز دچار تحول خواهد شد. بنابراین تعمیم نتایج مطالعات دیروز به خانواده‌های امروزی و تعمیم نتایج امروز به فردا کاری اشتباه است و به برداشتی نادرست از وضعیت خانواده و در نتیجه برنامه‌ریزی غلط

منجر می‌شود. این مطالعات باید همراه با تحول خانواده‌ها در طول زمان، متحول شوند تا نتایجی کارآمد و قابل استناد ارائه دهند. خانواده یک نهاد چند وجهی و چندبعدی است که روابط درون آن از پیچیدگی‌های ویژه‌ای برخوردار است که در مطالعات خانواده باید مدنظر قرار گیرد. این بدان معنی است که افراد خانواده تأثیر متقابلی بر رفتار همدیگر دارند و جدا کردن یا عدم توجه به این تأثیرات باعث کاهش اعتبار یا بی‌اعتباری نتایج مطالعات می‌شود. مطالعات مربوط به خانواده حوزه‌های مختلفی را در برمی‌گیرد. از جمله این حوزه‌ها می‌توان ازدواج، تشکیل خانواده، تعامل‌های زناشویی، روابط والدین و فرزندان، اختلافات خانوادگی، جدایی و عدم درک متقابل و غیره را نام برد. که هر یک از این حوزه‌ها ابعاد وسیعی را شامل می‌شود.

بنابراین خانواده عامل واسطه‌ای است که قبل از ارتباط مستقیم فرد با گروه‌ها، سازمان‌ها و جامعه نقش می‌داند. حال هنجارهای اجتماعی به وی ایفا می‌نماید. از سوی دیگر با توجه به ارتباط خانواده با جامعه، مؤدیت فرد نیز تا حدودی مبتنی بر موقعیت اجتماعی و فرهنگی خانواده خواهد بود.

برای بهبود وضع اجتماع، تلاش برای بهبود وضع خانواده و افراد آن مهم‌ترین مسئله است. از این‌رو مفهوم خانواده و ارزش این نهاد اجتماعی، رای هر دولت، جامعه و سازمانی اساس کار تلقی می‌شود و هر جامعه متناسب با ارزش‌های خود ابتدا به سراغ خانواده می‌رود تا از درون آن، شهروندان آتی خویش را پروراند. این موضوع وقتی اهمیت بیشتری پیدا می‌کند که جامعه به خاطر تحولات محیطی و ساختاری، دائم در حال تغییر بوده و خانواده را نیز با خود همراه می‌نماید. لذا پرداختن به موضوع خانواده و آسیب‌ها و آفت‌های آن می‌تواند ضمن کاستن از مشکلات جوامع و سازمان‌ها، راه را برای حرکت به سمت جامعه‌ای شاد، سالم و بانشاط و بهره‌ور نزدیک نماید.

در این بین مقام معظم رهبری نیز بارها و بارها ضمن توجه به خانواده و موضوع جنگ نرم فرهنگی، مسئولان و تأثیرگذاران نظام را به اندیشه در این زمینه امر نموده و ثمره عدم توجه به آن را جبران‌ناپذیر دانسته‌اند.

فرمایشات و تأکیدات مقام معظم رهبری و فرماندهی کل قوا حضرت آیت‌الله خامنه‌ای:

"بعضی این‌طور خیال نکنند که وقتی ما به مسئله فرهنگ اشاره می‌کنیم، منظور فریاد کشیدن بر سر دشمن است. نه، البته آن هم جای خودش کار لازمی است؛ اما فقط آن نیست. کار سازندگی انسان بر روی خود، بر روی فرزندان، زیردستان و کسان و بر روی امت اسلامی، بزرگ‌ترین کارهاست. دشمن دائم دارد پنجه می‌زند؛ برای اینکه بتواند این سد عظیم (خانواده) را به نحوی متزلزل یا نازک و نفوذپذیر کند. دشمن که رها نمی‌کند."^۱

نیز مؤید این موضوع بوده و ایشان سال‌ها پیش با تکیه بر اصل خودباوری و تکیه بر فرهنگ غنی ایرانی-اسلامی خود همچنین اصلاح در فرهنگ وارداتی غربی و عدم پذیرش کورکورانه آن دقت در موضوع تهاجم فرهنگی را گوشزد نمودند و هشدار لازم را در زمینه سست شدن بنیاد خانواده پیامدهای ناشی از آن تبیین نمودند. از طرف دیگر ایشان کاربر روی این حوزه را مؤثر بر تمامی بخش‌ها و زمینه‌ها در جهت کاهش مشکلات فرهنگی، اجتماعی کشور دانسته‌اند. براین اساس اهمیت توسعه ویژگی‌های یک خانواده سالم و بانشاط با ویژگی‌های خاص و پیچیده خود که کمتر به آن پرداخته شده است، کاملاً ملموس بوده و مطالعه در زمینه ارائه راهکار در خصوص تأمین و حفظ سلامت خانواده علاوه بر بعد فردی در جهت دستیابی به عملکرد مطلوب‌تر کمک خواهد نمود.

اهمیت خانواده

ایران با پیشینه یکی از تمدن‌های کهن و عظیم جهان، دارای تاریخ پر از حوادث گوناگون تلخ و شیرین می‌باشد که به دنبال آن فرهنگ نیز در گذر تندبادهای عظیم تاریخی، دستخوش تغییرات گوناگونی شده است. به یقین می‌توان گفت که با پیروزی انقلاب اسلامی، در بسیاری از عرصه‌ها به استقبال و شکوفایی دست‌یافته‌ایم؛ که برای دولت‌های استکبار بسیار نگران‌کننده بوده است. به طوری که در کنار انواع نبردها و تقابل‌های نظامی و اقتصادی و تحریم‌ها، تهاجم به فرهنگ و ارزش‌های ایرانی اسلامی نیز از گزند استکبار جهانی در امان نبوده است و از تغییر در سبک ملی و سوق دادن آن به سمت ارزش‌های غربی به عنوان سلاح علیه کشور ما استفاده

^۱ بیانات مقام معظم رهبری در دیدار جمعی از کارآفرینان سراسر کشور ۸۹/۶/۱۶